

מסורת הש"ס

(א) [שבת קה:ג] (ב) [גיל תלד דקריש. ערוך ערך תל ירח], (ג) יומא פ:, (ד) [נשי תוס' לעיל קיב: ד"ה וקיסה], (ה) ג"ה רבא. רש"ל, (ו) [נשי תוס' מדי כ. ד"ה כל], (ז) [איהא משנה ועי' מש"ל פז: על הגליון], (ח) מנחות כא., (ט) פסחים לה., (י) [נויר ג.], (י) [בילה כא. וש"נ], (ל) לעיל קיב: בברכות ו., (מ) [נשי תוס' מדי לב. ד"ה שתיק], (ס) רש"א מ"ג, [ועי' תוס' בילה סה. ד"ה בחזקת ומוס' שטועת כד. ד"ה האוכל], (ע) שייך לע"ה,

גליון הש"ס

גמ' תנן חתם הקפה. עיי' שטועת דף כג ע"ה תוס' ד"ה גמר וי"ע: תרוס' ד"ה לרבות וכו' ושרי' להו. עיי' מדי דף לב ע"ה תוס' ד"ה שמה:

הגהות מהר"ב רנשבורג

[א] גמ' אפי' ימא נמי הויא שומר. ג"כ מיי' פ"ה מהל' אבות הטומאות הל' י"א וע"ש כ"ח דרוק:

מוסף רש"י

פירמא. מכלין ודקקת הכשר השוכנת בשולי קדירה [בחזים לה. ובעינן לעיל קיב:]. **הקפה** את הדם. כמו קפאו תהומות (מנחות כא.). **חייב.** משום דס או חלב (שם). **המחזיר וגמעו.** אשום להס דמין דגן קאי, ואשמעינן דגמישה כחילה לחייב. **המחה,** דשטנפרי"ר בלע"ז שהמחיה צמים (פסחים לה.). **אין אדם יוצא בה ידי חובתו.** ולאו דרך אכילה קאכל ליה (שם). **המחזה באור.** חלב נבלה שהמחה צדור, שהמים צאזר, טמא. **דעיינן** אוכל רלוי הוי, **המחה** בחמה טהור. **דפרה** טומאתו (נזיר ג.). **הטמאים.** אלה הטמאים לכס צכל השקן. ה"ה יתירא (בבורות ו: ובעי"ז לעיל קיב:). **צירן.** שומן הדג (בבורות ו:). **דקיפה.** ריסקוין צמר וקפלוטות שצולי קדירה (שם ובעי"ז לעיל שם).

העור והרוטב פרק תשיעי חולין

אמטניסין. דקתני עצמות מטטרפין ועל כרחק משום שומר דהא יד לא מטטרף אבל נימא לא הוי שומר ולא מטטרף דלין שומר על גבי שומר: **שומנא.** שומן שעל המרק: **אמר** ליה **אביי.** שומן למה לי לאטטרופי דקתני מטטרפין לטמא צפני עצמו לא ושומן אמאי לא אוכל מעליא הוא: **חלב דקריש.** לחם היוצאה מן הבשר שקורין גלייר"א: **ציר שעל גבי ירק.** משקה היוצא מן הירק. ל"א צירין שהיו מטבילין מאכלן בציר: **מטטרפין לנדוסבס.** ואע"ג דלא קריש כיון דצהדי אוכל מיחבר אוכל הוא: **ומשני הסם.** טעמא דיוה"כ לאו משום אוכלא הוא דאי נמי לאו אוכלא כיון דמייטבא דעמיה ממייב דהא לא תעונה כתיב (ויקרא כג) חה לא התענה אבל הכא אוכל ומשקה אין מטטרפין דהא לא שוו שיעורייהו. ואע"ג דהתם נמי תנן (יומא דף עג:) **אכל ושמה** אין מטטרפין ה"מ **אכל ושמה** דקיס להו לרצנן דלא מייטבא דעמיה צהדי אבל ציר שע"ג ירק קיס להו לרצנן דמייטבא: **קיפס.** סופונדרייל"א דק שצבשר שזולל ליסוד הקדרה שקורין פונדרייל"א: **סבלין.** צאנפי נפשייהו ולא אכלי להו **אנישי:** הקפס. הקרישו על ווגבי האזר: **לרבות אם השופס.** מדמכזי (ויקרא ו) וגכרתה הנפש נפש משמע כל דבר המייטצ דעמו של אדם ואפילו שותה כמו (בבבא"ט כג) אם יש את נפשכם שהיא לשון תאוה וקורת רוח שהנפש נהנה ממנו: **המחהו.** המיכו לעוף טהור צאזר שקורין פונדרי"א וגמעו מטמא בנדיס אצית הבליעה: **המחהו צחמה.** וגמעו טהור וטעמא מפרש לקמן: **וכל ונפש אשר סאכל נבלה וגו'.** גבי נבלת עוף טהור כתיב (ויקרא יז): **משנתן גבוה וכו.** והיתרא משום גבוה הוא אבל לגבי הדיוט לא אשכחן דהותר: **הטמאים.** צשרצים כתיב וה"ל יתירא קא דריש: **ליגמר.** מתלב וחתץ ונבלה דמייחוי שלהס כמותס:

שרצים

תניא נמי גבי **חמץ כה"ג** ‏^אהמחהו וגמעו ‏^באם חמץ הוא עגוש כרת ‏^גאם מצה היא אין אדם יוצא בה ידי חובתו בפסח ‏^דלחם עוני אמר רחמנא והאי ‏^הלאו לחם עוני הוא אלא אם חמץ הוא עגוש כרת אכילה כתיבא ביה אמר ריש לקיש אמר קרא ‏^ונפש לרבות את השותה ותניא נמי גבי נבלת עוף טהור כה"ג ‏^זהמחהו באור טמא בחמה טהור והוינן בה אכילה כתיב ביה אמר ריש לקיש אמר קרא ‏^חנפש לרבות את השותה אי הכי בחמה נמי בחמה איסרוחי מסרה וצריכי דאי כתב רחמנא חלב חמץ לא אתי מיניה שכן לא היתה לו שעת הכושר נבלה לא אתי מיניה שכן עגוש כרת ואי כתב רחמנא בנבלה הנך לא אתיא מינה שכן מממאה חדא מחדא לא אתיא תיתי חדא מתרתי הי תיתי לא לכתוב רחמנא בנבלה ותיתי מהנך מה להנך שכן עגוש כרת לא לכתוב רחמנא בחלב ותיתי מהנך מה להנך שכן לא היתה להן שעת הכושר לא בחלב שהותר מכללו ומאי ניהו אילימא חלב בהמה לגבוה נבלה נמי אשתראי מליקת עוף לגבוה ואלא חלב חיה להדיוט נבלה נמי אשתראי מליקה דחטאת העוף לכהנים לעולם חלב חיה להדיוט ודקא קשיא לך ‏^טכהנים כהנים משלחן גבוה קא זכו והא דתניא ‏^יהטמאים לאסור צירין ורוטבן וקיפה שלהן למה לי ליגמר מהני צריכי דאי לא כתב רחמנא הוה אמינא דיו לבא מן הדין להיות כנדון מה התם עד דאיכא כזית אף הכא נמי עד דאיכא כזית וליכתוב

העור והרוטב פרק תשיעי חולין

הוא עצמו יטמא טומאת אוכלין. הוה מלי למימר יטמא טומאת נבלות א"כ טומאת נבלות לא מטמא דליכא מיילי טובא דמטמא טומאת אוכלין ולא מטמא טומאת נבלות כדתנן (לעיל דף קיז:) **השוחט צהמה** לעוצד כוכבים ומפרכסת כו':

הקפה הדם ואביו. הקפהו צחמה

מייירי כדפרשין בהקומץ רבה (מנחות דף כא.) **אבל צאזר לא דס שצטלו אינו עובר עליו:**

לרבות השותה. וא"ת ולמה לי קלא הא שמה הויא

בכלל אכילה ‏^אכדדרשי' צפ"ג דשזעומו (דף כג.) **מדמכזי** ואכלת לפני וגו' מעשר דגנן מירושן וקרי מירוש אכילה וי"ל דהתם צמילי דשמהי כגון יין ושמן והכא צמילי דבר אכילה דממחי להו ‏^בושמי להו: **לחם עוני** **אמר רחמנא.** הוה מלי למימר נמי אכילה כתיב ציה: **אלא אם חמין הוא עגוש ברת הא אבידא כתיב ביה.** אע"ג דהוא אסור צהנאה הנאת חמץ לית ציה כרת אלא לאו: **חמין לא אתי מיניה** שכן **לא היתה לו שעת הכושר.** וא"ת חלב נמי הוי לו שעת הכושר כשהיה צמעי אמו דלפילו רבי יוחנן דאמר (לעיל דף עה.) **תלס חלב** **מזן מ' חי** חדשים גרמי צבן מ' מודה ויש לומר דחמץ כמו שהוא עתה הימה לו שעת הכושר ושוב לא נשתנה אבל חלב אחר שינא לאזיר העולם לא הימה לו שעת הכושר להימר:

חלב לא אתי מיניה שלא הותר מבבבא. הקסה הר"ר שמואל

מוורדין לר' יוסי דלא חייש להא פירכא בפסחים (דף כג:) **ומשיצ חלב לא הותר** מכללו דקאמר ורבי יוסי הגלילי אן צצהמה קאמרינן צצהמה מיהא לא אשתרי ‏^אוליכא למיפרך נמי מה למחן שכן אסור צהנאה דהא לר' יוסי הגלילי חמץ מותר צהנאה כדאמר התם וי"ל דלרבי יוסי [הגלילין] ודאי אתא נפש לדרשה אמריטי: **בה' להנך שכן לא** היתה להם שעת הכושר. דנבלה כמו שהיא עתה מתה לא היה לה שעת הכושר א"כ מחיים היה צה איסור אכזר מן המי ואפילו למ"ד ‏^ב(ללא) ‏^ג(לאצרים עומדת היה צה איסור שאינה צוחהס): **שישבן טומאתן במשחהו.** מימה דצכל מקום מזכיר כעדשה וכאן

נקט משחה וכן צפרק השוחט והמעלה ‏^א(וצמים דף קו:) **דפריך** לאו צחלב למה לי כו' מיתי משרצים טמאין מה לשרצים טמאין שכן מטמא צכל שהוא ומייה צלאו הכי התם נראה דלא גרסינן ליה דלא אצטריך להזכיר משחה גבי חלב דהא חלב לא מטמא כלל וסופרים שצשו משום דצתר הכי קאמר ולי משרצים טהורים מה לשרצים טהורים שכן איסורן צמשהו פירוש משום צריה וכצנזו כמו כן גבי טמאים:

והא דתנן **הטמאים בו'.** דמניא גרסינן דאינה משנה:

ליכתוב

כתב ליגמר מהני צריכי דאי לא כתב רחמנא הוה אמינא כזית אף הכא נמי עד דאיכא כזית וליכתוב

קב.

עין משפט נר מצוה

כג א מיי' פ"ב מהל' שביעת עשור הל' ז סמג לאזין סט טוש"ע א"ח ס"י תריס סעיף ב:

כד ב מיי' פ"ה מהל' חמץ הל' א ונפי"ד מהלכות מאכלות אסורות הלכה טו סמג לאזין עו: **כה** ג מיי' פ"ו מהל' חמץ ומלה הל' ו טוש"ע א"ח ס"י תסא סעיף ד: **כו** ד מיי' פ"ג מהל' שאר אבות הטומאות הלכה י:

תורה אור השלם

1. כי כל אבל חלב מן הבדמה אשר יקריב מפנהו אשה לץ ונכרתה תפיש ותאכלת מעמיה: ויקרא ז כה

2. לא תאכל עליו חמץ שביעת ימים תאכל עליו מצות לחם עני כי בחפזו יצאת מארץ מצרים למען תזכר את יום צאתך מארץ מצרים כל ימי חייך: דברים טז ג

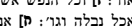
3. שביעת ימים מצות תאכלו אך ביום הראשון תשביתו שאר מבתיכם כי כל אבל חמץ ונכרתה תפיש והוא מישאל מיום הראשון עד יום השבעי: שמות יב טו

4. וכל נפש אשר תאכל נבלה וטרפה באורך ובגר ובכס בגדיו ורחץ במים וטמא עד הערב וקרה: ויקרא יז טו

לעזי רש"י

גלייר"א. ליחה. **פונדרייל"א.** שמרים, משקן. **פונדרי"א.** להמים.

שיטה מקובצת

א אלא חלא דקריש מאי איריא: **ב** אמר רבא פירמא: **ג** לחם עוני אמר רחמנא והאי כיון דפרתיה לאו לחם הוא אלא אם חמץ: **ד** ל"א ציר מם שחיו מטבילין: **ה** קיפה פירמא דק של בשר:

ו הקפה הקרישו ע"י האור: **ז** וכל הנפש אשר תאכל נבלה וגו': **ח** און בבמה קאמרינן בבמה מיהא לא אישתרי אמאי איצטריך קרא בחלב וליכא למיפרך נמי מה לחמץ כו' דהא לר' יוסי הגלילי מותר בהנאה ושמא האי נפש

אתא לדרשא אחריתי: